

Bruxelles, 17.3.2016.
COM(2016) 154 final

2016/0083 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o podnošenju, u ime Europske unije, prijedloga za uvrštavanje dodatnih kemikalija u Prilog A, B i/ili C Stockholmskoj konvenciji o postojećim organskim onečišćujućim tvarima

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Stockholmska konvencija o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (dalje u tekstu: „Konvencija”), koja je odobrena Odlukom Vijeća 2006/507/EZ, stupila je na snagu 17. svibnja 2004. Konvencijom se nastoje zaštititi ljudsko zdravlje i okoliš od postojanih organskih onečišćujućih tvari. Konvencijom se osigurava okvir, na temelju načela predostrožnosti, za uklanjanje proizvodnje, uporabe, uvoza i izvoza trenutačno 23 prioritete postojane organske onečišćujuće tvari, sigurno rukovanje njima i njihovo zbrinjavanje te uklanjanje ili smanjivanje ispuštanja određenih nenamjernih postojanih organskih onečišćujućih tvari.

Uredbom (EZ) br. 850/2004 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima u zakonodavstvu Unije provode se obveze utvrđene Konvencijom i Protokolom o postojanim organskim onečišćujućim tvarima uz Konvenciju iz 1979. o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (dalje u tekstu: „Protokol”), odobrenim Odlukom Vijeća 2004/259/EZ.

Člankom 8. stavkom 1. Konvencije propisuje se da svaka stranka može podnijeti prijedlog Tajništvu za uvrštavanje kemikalije u priloge A, B ili C Konvenciji, koji će revidirati Povjerenstvo za razmatranje postojanih organskih onečišćujućih tvari (POP RC) u skladu s člankom 8. stavcima 3. i 4. Prijedlog sadržava podatke navedene u Prilogu D. Postupak donošenja izmjena priloga reguliran je člankom 22. Konvencije.

Ovim se Prijedlogom odluke Vijeća razmatra namjera Europske unije da podnese prijedlog za uvrštavanje oktametilciklotetrasiloksana (D4), što podrazumijeva podnošenje dosjea iz Priloga D koji sadržava podatke o kriterijima *provjere* te kemikalije i kojim se pokreće revizija koju provodi POP RC.

Bude li D4 ispunjavao kriterije provjere, podnjet će se dodatni podaci potrebni za utvrđivanje profila rizika te kemikalije. Time su među ostalim obuhvaćeni podaci o proizvodnji, uporabama, procjenama opasnosti i evaluacijama rizika u Uniji. Ako će se pripremati evaluacija upravljanja rizicima, u skladu s Prilogom F podnjet će se dodatni podaci o socioekonomskim okolnostima kojima se odražava stanje u Uniji.

Prema dostupnim znanstvenim podacima i revizijskim izvješćima te uzimajući u obzir kriterije provjere utvrđene u Prilogu D Konvenciji, D4 pokazuje svojstva postojanih organskih onečišćujućih tvari.

D4 se proizvodi u EU-u te se isto tako uvozi kao tvar (pojedinačno ili u mješavinama) te u proizvodima. D4 ispušta se tijekom formulacije i faze prerade („proizvodnje”), tijekom životnog vijeka proizvoda i predmeta te tijekom faze gospodarenja otpadom (recikliranja, odlaganja i spaljivanja). D4 uglavnom se koristi kao sirovina za proizvodnju silikonskih polimera.

Prema informativnom *web*-mjestu Europske agencije za kemikalije registrirani količinski raspon za D4 iznosi 100 000 – 1 000 000 tona godišnje.

Nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine sastavila su dosje u skladu s Prilogom XV. Uredbi REACH kako bi se predložilo uvrštavanje dva spoja siloksana u proces ograničavanja u okviru Uredbe REACH. U tom se dosjeu za uvođenje ograničenja predlaže ograničavanje stavljanja na tržište ili uporabe D4 i dekametilciklopentasiloksana (D5) u koncentracijama od 0,1 % masenog udjela ili više u proizvodima za osobnu njegu koji se pri uobičajenoj uporabi ispiru.

Te se tvari uglavnom koriste kao sirovine za proizvodnju silikonskih polimera. Silikonske tekućine, elastomeri, gelovi i smole koriste se u vrlo raznolike svrhe, među ostalim kao guma; elastomeri za premaze i sredstva za brtvljenje; sredstva protiv pjenjenja; poboljšivači protoka i/ili sjaja u alkidnim bojama i lakovima; sredstva za omekšivanje, impregnaciju i vlaženje u proizvodnji tekstila; sastojci sredstava za laštenje i drugih formulacija za obradu površina; maziva, masti, premazi protiv prianjanja i sredstva za odvajanje kalupa; premazi za papir; hidraulične i dielektrične tekućine te tekućine za prijenos topline i kao proizvodi široke potrošnje poput proizvoda za osobnu njegu, proizvoda za čišćenje i održavanje kućanstva i vozila. Polimeri se isto tako mogu modificirati dodatnim funkcionalnim skupinama omogućavajući im mnoštvo drugih primjena. D4 i D5 koriste se u raznim proizvodima široke potrošnje, kao i u industriji te zbog toga dolazi do opsežnog oslobađanja tih tvari u okoliš.

Odbor država članica u okviru Europske agencije za kemikalije (ECHA) na svojem je 41. sastanku održanom 2015., na zahtjev izvršnog direktora ECHA-e u skladu s člankom 77. stavkom 3. točkom (c) Uredbe REACH, donio Mišljenje¹ o postojanosti (P/vP) i bioakumulaciji (B/vB) D4 i D5. Taj je Odbor smatrao da D4 i D5 ispunjavaju kriterije svojstava vP i vB iz Priloga XIII. Uredbi REACH. Stoga ispunjavaju i kriterije postojanosti i bioakumulacije iz Priloga D Konvenciji.

U Prilogu VI. Uredbi (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa D4 usklađeno je razvrstan kao reproduktivno toksična tvar iz 2. kategorije opasnosti i tvar otrovna za vodeni okoliš iz 4. kategorije opasnosti. Međutim, očekuje se da će novi kriterij kronične toksičnosti u vodenom okolišu uveden Uredbom Komisije (EU) br. 286/2011 u Uredbu o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa dovesti do strožeg razvrstavanja prema učinku na okoliš jer najniža pouzdana kronična koncentracija bez uočenih učinaka na vodeni okoliš (NOEC) iznosi oko 4,4 µg/L. Očekuje se da će taj kronični NOEC dovesti do usklađenog razvrstavanja kronične toksičnosti u vodenom okolišu iz 1. kategorije opasnosti. Stoga bi D4 ispunjavao kriterije toksičnosti postojanih organskih onečišćujućih tvari na temelju krajnjih ishoda za vodene organizme i sisavce.

U dosjeu za uvođenje ograničenja iz Priloga XV. navode se dokazana PBT/vPvB svojstva, vidljiva iz navedene ocjene u okviru Uredbe REACH, a istražuje se i potencijal dalekosežnog prijenosa D4 i D5 kroz okoliš (LRT) te zaključuje da, zbog njihove tendencije zadržavanja u atmosferi i dugog vremena njihovog poluraspada u atmosferi, D4 i D5 imaju mogućnost dalekosežnog prijenosa atmosferom u udaljene regije.

Health Canada zaključio je u svojoj sigurnosnoj procjeni iz 2008.² da je, na temelju podataka dobivenih modeliranjem kojima se procijenila karakteristična udaljenost koju može prijeći D4, mogućnost dalekosežnog prijenosa D4 atmosferom velika te se složio s tim da D4 može prijeći atmosferom u udaljene regije poput Arktika.

Prema mišljenju Odbora država članica, D4 može se pronaći u mnoštvu raznih organizama (posebno ribama i vodenim beskralježnjacima, ali i u pticama i

¹ http://echa.europa.eu/documents/10162/13641/art77-3c_msc_opinion_on_d4_and_d5_20150422_en.pdf

² *Environment Canada and Health Canada. Screening Assessment for the Challenge Octamethylcyclotetrasiloxane (D4) Chemical Abstracts Service Registry Number 556-67-2, listopad 2008. Vidjeti: <http://www.ec.gc.ca/ese-ees/default.asp?lang=En&n=2481B508-1#a1>*

sisavcima) te je prisutan u bioti u udaljenim regijama, uključujući ribe i ptice europskog Arktika.

S obzirom na trenutačno dostupne podatke u vezi s PBT i LRT svojstvima D4 i uzimajući u obzir navedene studije i izvješća, predlaže se da D4 ispunjava kriterije iz Priloga D Konvenciji te ga stoga treba smatrati postojanom organskom onečišćujućom tvari.

D4 je kemikalija koja se proizvodi u velikim količinama i često se upotrebljava u proizvodima za čišćenje i održavanje kućanstva te proizvodima za osobnu njegu. S obzirom na potencijal za dalekosežni prijenos te kemikalije kroz okoliš, mjere poduzete na nacionalnoj razini ili na razini Unije nisu dovoljne za osiguravanje visoke razine zaštite okoliša i ljudskog zdravlja te je nužno šire međunarodno djelovanje.

S obzirom na sljedeću sjednicu POP RC-a u rujnu 2016., primjereno je da Komisija u ime Unije podnese Tajništvu Stockholmske konvencije prijedlog za uvrštavanje oktametilklotetrasiloksana u Prilog A, B i/ili C. To će se stajalište zauzeti u ime Unije u svrhu članka 218. stavka 9. UFEU-a.

2. SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

Bude li, u skladu s Prilogom D Konvenciji, D4 ispunjavao kriterije provjere, sve će stranke i svi promatrači biti pozvani da dostave podatke kojima bi se omogućilo utvrđivanje profila rizika te kemikalije. Time su među ostalim obuhvaćeni podaci o proizvodnji, uporabama, procjenama opasnosti i evaluacijama rizika. Bude li na temelju profila rizika odlučeno da se nastavi sa sljedećim korakom i pripremi evaluacija upravljanja rizicima, sve će stranke i svi promatrači biti pozvani da, u skladu s Prilogom F Konvenciji, dostave podatke o socioekonomskim okolnostima. Opširnim se pozivom na podnošenje podataka upućenim svim strankama i promatračima nastoji pripremiti sveobuhvatna procjena utjecaja navedene kemikalije na ljudsko zdravlje i okoliš te na prikladan način uzeti u obzir različite sposobnosti stranaka i okolnosti u kojima se one nalaze kad je riječ o upravljanju rizicima i njihovom uklanjanju.

Bude li POP RC zaključio da D4 ispunjava kriterije provjere u skladu s Prilogom D Stockholmskoj konvenciji, Komisija će pokrenuti istraživanje radi prikupljanja podataka o socioekonomskim učincima koje bi moglo izazvati uvrštavanje D4.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

Slijedom tog prijedloga sastavit će se informativni dosje u skladu s odredbama članka 8. stavka 1. i kriterijima iz Priloga D Konvenciji, nakon čega će se Tajništvu Konvencije poslati prijedlog za dodavanje D4 u Prilog A, B i/ili C Konvenciji.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA**o podnošenju, u ime Europske unije, prijedloga za uvrštavanje dodatnih kemikalija u Prilog A, B i/ili C Stockholmskoj konvenciji o postojećim organskim onečišćujućim tvarima**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 191. stavak 1. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Unija je ratificirala Stockholmsku konvenciju o postojećim organskim onečišćujućim tvarima (dalje u tekstu: „Konvencija”) 16. studenoga 2004. Odlukom Vijeća 2006/507/EZ od 14. listopada 2004. o sklapanju Stockholmske konvencije o postojećim organskim onečišćujućim tvarima u ime Europske zajednice³.
- (2) Kao stranka Konvencije, Unija može davati prijedloge za izmjene priloga Konvenciji. U Prilogu A Konvenciji navode se postojeće organske onečišćujuće tvari koje treba ukloniti, u Prilogu B navode se postojeće organske onečišćujuće tvari koje treba ograničiti, a u Prilogu C one postojeće organske onečišćujuće tvari s čijom se nenamjernom proizvodnjom potrebno pozabaviti.
- (3) S obzirom na dostupne znanstvene podatke i revizijska izvješća te uzimajući u obzir kriterije provjere utvrđene u Prilogu D Konvenciji, oktametilciklotetrasiloksan (CAS br. 556-67-2) pokazuje svojstva postojećih organskih onečišćujućih tvari.
- (4) Na temelju dostupnih podataka oktametilciklotetrasiloksan ispunjava kriterije iz Priloga XIII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ za „postojeće, bioakumulativne i toksične” (PBT) i „vrlo postojeće i vrlo bioakumulativne” (vPvB) tvari u okolišu.
- (5) U skladu s člankom 69. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Ujedinjena Kraljevina sastavila je dosje iz Priloga XV. za uvođenje ograničenja⁵ oktametilciklotetrasiloksana radi otklanjanja rizika za okoliš koji može nastati stavljanjem na tržište ili uporabom oktametilciklotetrasiloksana u koncentracijama od 0,1 % masenog udjela ili više u proizvodima za osobnu njegu koji se pri uobičajenoj uporabi ispiru.

³ SL L 209, 31.7.2006., str. 1.

⁴ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

⁵ Dostupno je na sljedećoj adresi: <http://www.echa.europa.eu/web/guest/restrictions-under-consideration>
Dekametilciklopentasiloksan je isto tako obuhvaćen prijedlogom o ograničenju.

- (6) Oktametilciklotetrasiloksan je tvar koja se diljem svijeta primjenjuje disperzivno te se pronalazi posvuda u okolišu. S obzirom na potencijal za dalekosežni prijenos oktametilciklotetrasiloksana kroz okoliš, mjere poduzete na nacionalnoj razini ili na razini Unije nisu dovoljne za osiguravanje visoke razine zaštite okoliša i ljudskog zdravlja te je potrebno šire međunarodno djelovanje.
- (7) Unija bi stoga trebala podnijeti prijedlog Tajništvu Konvencije za uvrštavanje oktametilciklotetrasiloksana u Prilog A, B i/ili C Konvenciji,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija podnosi prijedlog za uvrštavanje oktametilciklotetrasiloksana u Prilog A, B i/ili C Stockholmskoj konvenciji o postojećim organskim onečišćujućim tvarima.
2. Komisija dostavlja prijedlog u ime Unije Tajništvu Konvencije sa svim potrebnim podacima u skladu s Prilogom D Konvenciji.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*